

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Cdo/20/2019
Identifikačné číslo spisu:	1111234362
Dátum vydania rozhodnutia:	28.03.2019
Meno a priezvisko:	JUDr. Helena Haukvitzová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2019:1111234362.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne Ing. H. R., trvale pobytom U., zastúpenej advokátom Mgr. S. E., so sídlom v W., proti žalovanej Slovenskej republike, za ktorú koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Župné námestie 13, o ospravedlnenie a náhradu škody, vedenom na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 12C/150/2011, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 30. januára 2018 sp. zn. 14Co/509/2014 takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovanej náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Bratislave rozsudkom z 30. januára 2018 sp. zn. 14Co/509/2014 potvrdil rozsudok Okresného súdu Bratislava I z 09. apríla 2014 č.k. 12 C 150/2011-193, ktorým súd prvej inštancie zamietol žalobu a žalovanej náhradu trov konania nepriznal; a žalovanej nárok náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

2. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podala žalobkyňa dovolanie dňa 23. apríla 2018, ktoré bolo spísané jednak dovolateľkou, a zároveň aj Mgr. D. R. ako jej splnomocneným zástupcom, pričom k dovolaniu bolo priložené plnomocenstvo preukazujúce oprávnenie Mgr. D. R. konať v mene žalobkyne v dovolacom konaní.

3. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala strana, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) dovolací súd uvádza nasledovné:

4. Dovolať musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je a/ dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b/

dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c/ dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou, a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

5. Z citovaných ustanovení vyplýva, že právna úprava civilného sporového konania účinná od 1. júla 2016 naďalej vyžaduje, aby bol dovolateľ (okrem prípadov, na ktoré sa vzťahuje § 429 ods. 2 CSP) zastúpený advokátom. Na rozdiel od predchádzajúcej právnej úpravy (navyše) požaduje, aby podané dovolanie bolo spísané advokátom, teda osobou, ktorá je zapísaná v zozname advokátov vedenom Slovenskou advokátskou komorou (tento zoznam je dostupný na internetovej stránke www.sak.sk).

6. Právna úprava obsiahnutá v § 429 ods. 1 CSP ustanovuje osobitnú podmienku dovolacieho konania, bez splnenia ktorej dovolací súd nemôže uskutočniť meritórny dovolací prieskum. Zákon túto podmienku nestanovuje iba v prípade dovolateľov uvedených v § 429 ods. 2 CSP. O tejto osobitnej podmienke dovolacieho konania je v zmysle § 393 ods. 1 CSP povinný poučiť strany sporu v písomnom vyhotovení rozhodnutia odvolací súd.

7. Postup súdu prvej inštancie v prípade nesplnenia osobitnej podmienky dovolacieho konania (§ 429 ods. 1 CSP) upravuje § 436 ods. 1 CSP, podľa ktorého vtedy, keď má dovolanie vady podľa § 429 CSP a dovolateľ nebol riadne o povinnosti podľa § 429 CSP poučený v odvolacom konaní, súd prvej inštancie vyzve dovolateľa na odstránenie vád a poučí ho o následkoch neodstránenia vád dovolania.

8. Ustanovenie § 436 ods. 1 CSP predstavuje jedinú (výnimočnú) procesnú situáciu, v ktorej súd prvej inštancie prihliada na existenciu vád dovolania a dovolateľa vyzýva na ich odstránenie. Tento postup súdu prvej inštancie sa týka výlučne vád dovolania v zmysle § 429 ods. 1 CSP a ich výskytu v prípade absencie (alebo nedostatočného) poučenia dovolateľa odvolacím súdom.

9. Procesná situácia, pri ktorej súd prvej inštancie prihliada na vady dovolania a dovolateľa vedie k ich odstráneniu, nenastáva v prípade existencie vád podľa § 429 CSP vtedy, keď bol dovolateľ riadne poučený odvolacím súdom o náležitostiach dovolania a zastúpení dovolateľa v dovolacom konaní (rovnako táto situácia nenastáva pri zistení iných vád, než sú vady dovolania v zmysle § 429 CSP). V takom prípade súd prvej inštancie dovolateľa nevyzýva na odstránenie vád dovolania a spis bez ďalšieho predkladá na rozhodnutie dovolaciemu súdu.

10. Odvolací súd v dovolaní napadnutom rozhodnutí poučil v súlade s § 393 ods. 1 CSP strany sporu o prípustnosti dovolania, lehote na podanie dovolania, o náležitostiach dovolania o povinnom zastúpení advokátom v dovolacom konaní, ako aj o tom, že dovolanie musí byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

11. Pri podaní dovolania dovolateľka nepreukázala, že by sama mala vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa a ani, že by pri jeho podaní bola zastúpená advokátom. Podľa plnomocenstva zo 07. apríla 2018 pripojeného k podanému dovolaniu dovolateľka na jej zastupovanie v dovolacom konaní splnomocnila Mgr. D. R., bývajúceho v U., pričom dovolanie bolo okrem samotnej dovolateľky podpísané aj týmto splnomocnencom. Zo zoznamu advokátov, ktorý vedie Slovenská advokátska komora a je dostupný na internete (viď www.sak.sk), pritom vyplýva, že vyššie menovaný Mgr. D. R. sa v uvedenom zozname advokátov nenachádza.

12. Najvyšší súd preto po predložení dovolania súdom prvej inštancie, vrátil vec súdu prvej inštancie ako predčasne predloženú s tým, že je potrebné zistiť, či osoba zastupujúca dovolateľku (Mgr. D. R.) je advokátom, keď ho bude potrebné vyzvať na predloženie dokladov preukazujúcich jeho členstvo v Slovenskej advokátskej komore, alebo zistiť, či má dovolateľka sama právnické vzdelanie.

13. Okresný súd Bratislava I po vrátení veci najvyšším súdom (nepostupujúc v súlade s pokynom najvyššieho súdu a nad rámec povinností vyplývajúcej mu z ustanovenia § 436 ods. 1 CSP) uznesením z 01. októbra 2018 č.k. 12C/150/2011-368 žalobkyňu vyzval, aby v lehote 10 dní od doručenia uznesenia písomne odstránila vady dovolania tak, že súdu predloží doklad preukazujúci, že má zodpovedajúce právnické vzdelanie (fotokópia diplomu) alebo originál plnomocenstva udeleného advokátovi na jej zastupovanie v dovolacom konaní; v prípade predloženia originálu plnomocenstva udeleného advokátovi je potrebné, aby sa splnomocnený advokát písomne vyjadril, či sa s podaným dovolaním stotožňuje alebo ho mieni doplniť (nahradiť) vlastným podaním. Žalobkyňu zároveň poučil o následkoch neodstránenia väd dovolania ako aj o možnosti obrátiť sa na Centrum právnej pomoci v zmysle § 160 ods. 2 CSP. Uvedené uznesenie žalobkyňa prevzala 29. októbra 2018.

14. Dovolateľka na základe tejto výzvy súdu prvej inštancie predložila plnomocenstvo zo dňa 16. novembra 2018 udelené advokátovi Mgr. Lukášovi Grežďovi na jej zastupovanie v dovolacom konaní. Následne menovaný advokát súdu prvej inštancie dňa 27. novembra 2018 oznámil, že prijal zastupovanie v predmetnej veci ako zástupca v konaní na Najvyššom súde Slovenskej republiky a s podaným dovolaním žalobkyne sa v plnej miere stotožňuje a nebude ho dopĺňať vlastným podaním.

15. Je procesnou povinnosťou dovolateľa podať a formulovať dovolanie tak, že pri zachovaní podmienky včasnosti podania dovolania, budú splnené všetky zákonom stanovené náležitosti, vrátane povinného právneho zastúpenia (§ 429 CSP), prípade vady už podaného dovolania v tejto lehote odstrániť tak, aby tieto zákonom stanovené náležitosti spĺňalo. Jediná procesná situácia, kedy súd prvej inštancie poskytne dovolateľovi dodatočnú lehotu na odstránenie väd dovolania je upravená v ustanovení § 436 ods. 1 CSP, a to iba v prípade, ak má dovolanie vady podľa § 429 CSP a dovolateľ nebol riadne o povinnosti podľa § 429 poučený v odvolacom konaní (o čo však v prejednávanej veci nešlo).

16. Dovolateľka podala dovolanie, ktoré nespĺňalo zákonom stanovené náležitosti, resp. nedostatky do uplynutia lehoty na podanie dovolania neodstránila, pričom sa v danom prípade nejedná o situáciu predpokladanú ustanovením § 436 ods. 1 CSP. Nesprávny procesný postup súdu prvej inštancie (ktorým dovolateľku vyzval na odstránenie väd dovolania) nemôže v danom prípade prelomiť ustanovenia zákona o podmienkach prípustnosti a náležitostiach dovolania a týmto spôsobom dovolateľke poskytnúť právne ničím neodôvodnenú výhodu v podobe predĺženia lehoty na podanie dovolania, ktoré bude spĺňať všetky zákonom vyžadované náležitosti. Na uvedenom nemôže nič zmeniť ani skutočnosť, že dovolateľka sa riadila takouto výzvou súdu prvej inštancie.

17. Je zrejmé, že samotná dovolateľka nemá právnické vzdelanie a nejde o dovolateľku uvedenú v § 429 ods. 2 CSP, teda v danom prípade nemožno aplikovať výnimku uvedenú v ustanovení § 429 ods. 2 CSP, je preto potrebné, aby bola dodržaná osobitná podmienka dovolacieho konania stanovená v § 429 ods. 1 CSP.

18. V prejednávanej veci dovolateľka nebola v čase podania dovolania právne zastúpená advokátom a podala dovolanie, ktoré nebolo spísané advokátom, hoci bola o tejto osobitnej podmienke dovolacieho konania odvolacím súdom riadne poučená (§ 393 ods. 1 CSP v spojení s ustanovením § 429 CSP). Dovolateľka podala v stanovenej lehote dovolanie s vadami podľa § 429 CSP, ktoré dodatočne (zjavne až po uplynutí lehoty na podanie dovolania) na základne výzvy súdu prvej inštancie odstránila. V dovolacej lehote tak bolo podané iba dovolanie, ktoré nebolo spísané advokátom, pričom tento nedostatok nemožno dodatočne reparať (viď odsek 16). Vzhľadom na to, že osobitná podmienka dovolacieho konania (§ 429 ods. 1 CSP), nebola splnená úplne, počas celého dovolacieho konania, nemožno uskutočniť meritórny dovolací prieskum.

19. Vzhľadom na vyššie uvedené dovolací súd odmietol dovolanie žalobkyne podľa § 447 písm. e/ CSP, v zmysle ktorého dovolací súd odmietne dovolanie, ak neboli splnené podmienky podľa § 429 CSP.

20. V dovolacom konaní úspešnej žalovanej najvyšší súd náhradu trov dovolacieho konania nepriznal (v tejto súvislosti pozri aj R 72/2018), lebo jej žiadne trovy nevznikli.

21. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.